

Λόγος εἰς τὸν Ἀπόστολο καὶ Εὐαγγελιστὴ Ἰωάννη

Ἅγ. Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς

Γίνεται λόγος καὶ γιὰ τὴν ἀγάπη πρὸς τὸν Θεὸ καὶ τὸν πλησίον

Σήμερα τελοῦμε τὴν ἑορτὴ ἑνὸς ἀπὸ τοὺς προκρίτους Ἀποστόλους τοῦ Χριστοῦ καὶ ἐπευφημοῦμε αὐτὸν ὡς πατέρα ὄλων ἐκείνων πού φέρουν τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ, ἢ καλύτερα ὡς πατριάρχη ἐκείνων «πού γεννήθηκαν ὄχι ἀπὸ αἷματα οὔτε ἀπὸ θέλημα σαρκικό, οὔτε ἀπὸ θέλημα ἄνδρα, ἀλλὰ ἀπὸ τὸν Θεό».

Γιατί, ὅπως ὁ Ἰακώβ προέβαλε δώδεκα πατριάρχες κατὰ σάρκα, ἀπὸ τοὺς ὁποίους προῆλθαν οἱ δώδεκα φυλές τοῦ Ἰσραὴλ, ἔτσι καὶ ὁ Χριστὸς προέβαλε πνευματικὰ τοὺς δώδεκα μύστες· γιατί τὸν ἀριθμὸ ἐκείνου πού ἐλεεινὰ ἐξέπεσε τὸν συμπλήρωσε ὁ Παῦλος, πρὸς τὸν ὁποῖο ἔσκυψε ἀπὸ τὸν οὐρανὸ ὁ Χριστός. Ἄν ὅμως δὲν ὑπάρχουν καὶ ἐδῶ φανερά φυλές ἰσάριθμες δὲν εἶναι καθόλου ἀξιοθαύμαστο· γιατί τὰ πνευματικὰ διαιροῦνται ἀδιαίρετα· γι' αὐτὸ καί, ἐνῶ οἱ φαινόμενες σωματικὲς αἰσθήσεις εἶναι πέντε, μία εἶναι ἡ αἴσθησις τῆς ψυχῆς διαιρούμενη ἀδιαίρετα. Ἀλλὰ καὶ οἱ δώδεκα πηγές τῶν ὑδάτων, στίς ὁποῖες στρατοπέδευαν οἱ Ἰσραηλίτες κάτω ἀπὸ τὴν ἀρχηγία τοῦ Μωυσῆ καὶ ἔσβησαν τὴν ἀπὸ τὴν ὁδοιπορία στὴν ἔρημο δίψα, αὐτοὺς τοὺς δώδεκα προτύπωναν. Γιατί αὐτοὶ εἶναι ἐκεῖνοι πού μὲ τὰ πνευματικὰ ποτίσματα ἀπάλλαξαν τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων ἀπὸ τὸν καύσωνα τῆς εἰδωλομανίας, τὸ ὁποῖο προηγουμένως πορευόταν μέσω τῶν ἀδιάβατων ἐρήμων τῆς ἀθεΐας. Ἐπίσης καὶ οἱ δώδεκα λίθοι, τοὺς ὁποίους ἔστησε σὰν σημάδια στὰ Γάλαλα ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ, ἀφοῦ πέρασαν κατὰ τρόπο παράδοξο πεζοὶ τὸν Ἰορδάνη, αὐτοὺς τοὺς δώδεκα προτύπωναν. Γιατί αὐτοὶ εἶναι γιὰ μᾶς σὰν αἰώνιο

σημάδι, ότι ο άληθινός Ίησοῦς άνεχαίτισε τὸ ποτάμι τῆς άμαρτίας πού κατέκλυζε τὴν οίκουμένη καὶ ἔδωσε στους πιστοὺς του τὴ δυνατότητα νὰ διαβαίνουν άναμάρτητοι τὴν ὁδὸ τοῦ βίου, ὅπως κατέστησε τότε δυνατό στους Ίσραηλίτες νὰ περάσουν χωρίς νὰ βραχοῦν τὸν Ίορδάνη.

Άλλ' αὐτὰ βέβαια καὶ τὰ ὅμοια μὲ αὐτὰ, καθὼς καὶ ἡ κλήση ἀπὸ τὸν Χριστό, τὸν μονογενῆ Υἱὸ τοῦ Θεοῦ, εἶναι σὲ ὅλους τοὺς Άποστόλους κοινά, ὁ ἑορταζόμενος ὅμως σήμερα ἀπὸ ἐμᾶς δὲν εἶναι μόνο κλητὸς ἀπόστολος, ἀλλὰ καὶ ἀριθμεῖται μαζί μὲ τοὺς ἐκλεκτοὺς, γιατί δὲν εἶναι ἀπλῶς ἐκλεγμένος ἀπὸ ὅλο τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων πού ζοῦν κάτω ἀπὸ τὸν οὐρανό, ἀλλὰ καὶ ὁ ἐκλεκτὸς καὶ κορυφαῖος τοῦ κορυφαίου χοροῦ ἀπὸ ἐκείνους πού εἶχαν ἐκλεγεῖ, τοὺς ἄλλους Άποστόλους δηλαδή, καὶ ὁμόστοιχος μὲ τοὺς διακεκριμένους, τὸν Πέτρο καὶ τὸν Ίάκωβο. Γι' αὐτὸ καί, ἀφοῦ ξεχωρίσθηκε ἀπὸ τοὺς ἄλλους, μαζί μὲ αὐτοὺς τοὺς δύο ὁδηγεῖται πάνω στὸ Θαβῶριο ὄρος, καὶ ἀκούει τὴ συνομιλία τοῦ Μωϋσῆ καὶ τοῦ Ήλία πρὸς τὸν Χριστό, καὶ βλέπει κατὰ θεῖο τρόπο τὸ μεγάλο καὶ ὑπερφυσικὸ ἐκεῖνο θέαμα, τὴ λαμπρότητα δηλαδή τοῦ φωτὸς τῆς θεότητος τοῦ Υἱοῦ, πού ὑπεράστραψε κατὰ τρόπο ἀνέκφραστο, καὶ ἐπιπλέον ἀκούει τὴν πατρικὴ φωνή, πού ἀναφέρεται μόνο στὸν Χριστό, «αὐτὸς εἶναι ὁ ἀγαπητὸς μου Υἱὸς μὲ τὸν ὁποῖο εὐαρεστήθηκα, αὐτὸν νὰ ἀκούετε», καὶ ἔτσι ὁ Ίωάννης καθίσταται κατὰ τρόπο μακάριος μαθητῆς ὄχι μόνο τοῦ Υἱοῦ, ἀλλὰ καὶ τοῦ Πατέρα.

Άλλὰ κι αὐτὸ εἶναι κοινὸ σ' αὐτὸν μὲ τὸν Πέτρο καὶ τὸν Ίάκωβο, τοὺς κορυφαίους μαθητῆς τοῦ Σωτήρα, ὅπως εἶναι καὶ ἡ ιδιότητα τοῦ εὐαγγελιστῆ κοινὴ μὲ ἐκείνους πού συνέγραψαν τὸ εὐαγγέλιο, τὰ λόγια τῆς αἰώνιας ζωῆς, ἂν καὶ ὡς πρὸς τὴ μεγαλοφωνία καὶ τὸ ὕψος τῆς θεολογίας ὑπερτερεῖ κατὰ πολὺ. Ἐκεῖνα ὅμως στὰ ὁποῖα εὐδοκιμεῖ μόνο αὐτός, ποιὸς λόγος εἶναι ἱκανὸς νὰ τὰ παραστήσει; Μόνο αὐτὸς ἀπὸ τοὺς Άποστόλους καὶ ὅλους τοὺς πρὶν ἀπὸ αὐτὸν καὶ μετὰ ἀπὸ αὐτὸν περιβόητους κατόρθωσε νὰ καλεῖται ἀπὸ ὅλους παρθένας, γιατί, ὅπως φαίνεται, μόνος αὐτὸς φύλαξε σ' ὅλον τὸν βίον του καὶ τὰ δύο, καὶ τὴν ψυχὴ καὶ τὸ σῶμα, καὶ τὸ νοῦ καὶ τὴν αἴσθηση. Τὴν παρθενία τοῦ σώματος βέβαια λίγοι τὴν κράτησαν, ἀλλὰ τὴν γνωρίζουν σχεδὸν ὅλοι, τῆς ψυχῆς ὅμως ἀκριβῆς παρθενία εἶναι ἡ ἀσυμβίβαστη γνώμη πρὸς κάθε κακία. Ὡστε μὲ τὸ προσωνύμιο αὐτὸ προσμαρτυρεῖται στὸν Ίωάννη σχεδὸν ἡ ἀναμαρτησία. Γι' αὐτὸ καὶ ἔγινε ἀγαπημένος στὸν μόνο ἀπὸ τὴ φύση του ἀναμάρτητο Χριστό, καὶ αὐτὸ τὸ ἐπώνυμο μόνος αὐτὸς ἀπὸ ὅλους τὸ ἀπέκτησε.

Μπορεῖ ἄραγε νὰ βρεῖ κανεὶς μεγαλύτερο σὲ ἔπαινο ἀπὸ αὐτὰ τὰ ὀνόματα; Στους ἄλλους βέβαια ὅλους τοὺς ἀνθρώπους δὲν θὰ μποροῦσε νὰ βρεῖ ὄχι μόνο περισσότερα καὶ μεγαλύτερα ἀπὸ αὐτὰ, ἀλλ' οὔτε αὐτὰ μαζί, σ' αὐτὸν ὅμως ὑπάρχουν συγχρόνως καὶ ἄλλα μεγαλύτερα ἀπὸ αὐτὰ. Γιατί ὄχι μόνο εἶναι ἀγαπημένος παρθένας, ἀλλὰ καὶ τῆς Παρθένου υἱός, καὶ μάλιστα τῆς μητροπαρθένου καὶ Θεομήτορος, ἀφοῦ ἔγινε γι' αὐτὴν κατὰ χάρι αὐτὸ πού ὁ

Χριστός τῆς εἶναι κατὰ φύση. Ἐὰν ὁμως μόνος αὐτὸς ἀπέκτησε τὴν ἴδια μὲ τὸν Χριστὸ μητέρα, εἶναι καὶ ὁ μόνος ἀδελφός του πάνω ἀπὸ ὅλους καὶ συγγενῆς καὶ ἀφομοιωμένος μὲ τὸν Υἱὸ τοῦ Θεοῦ καθ' ὅλα. Υἱὸς ἀγαπητὸς ἐκεῖνος, καὶ αὐτὸς μαθητὴς ἀγαπητὸς στὸν κόλπο τοῦ Πατέρα βρίσκεται ἐκεῖνος, καὶ αὐτὸς εἶναι ἐπιστήθιος στὸν Ἰησοῦ· παρθένος ἐκεῖνος, καὶ αὐτὸς μὲ τὴ χάρη ἐκεῖνου· παρθένου υἱὸς ἐκεῖνος, τῆς ἴδιας καὶ αὐτός· «βρόντησε ἀπὸ τὸν οὐρανὸ ὁ Κύριος», καὶ αὐτὸς εἶναι βροντή· γι' αὐτὸ καὶ μὲ αὐτὸ καλεῖται περισσότερο ἀπὸ τοὺς ἄλλους, βροντὴ καὶ βροντῆς υἱός, καὶ μάλιστα βροντὴ θεολογικώτατη πού ἀντηχεῖ σ' ὅλα τὰ πέρατα τῆς γῆς καὶ θεολογεῖ τὸν ἀπὸ τὸν Πατέρα προερχόμενο Λόγο, ὅτι καὶ στὴν ἀρχὴ ὑπῆρχε, καὶ μαζί μὲ τὸν Θεὸ εἶναι, καὶ Θεὸς εἶναι, καὶ ζωὴ ἔχει μέσα του καὶ φῶς ἀληθινό, τὸ ὁποῖο φωτίζει κάθε ἄνθρωπο πού ἔρχεται στὸν κόσμον καὶ μέσω τοῦ ὁποῖου ἐγέναν στὴν ἀρχὴ τὰ πάντα.

Αὐτὴ ἡ βροντὴ καὶ δήλωσε αὐτὸν πού στάλθηκε ἀπὸ τὸν Θεὸ σ' ἐμᾶς μάρτυρα τῆς ἐπιδημίας τοῦ ἀληθινοῦ φωτός, καὶ γνώρισε σὲ μᾶς τὸν Λόγο πού κατέβηκε ἀπὸ τὸν οὐρανὸ, ἀφοῦ ἔγινε γιὰ χάρη μας σάρκα, καὶ περίλαμπρα παρουσίασε ὅλο τὸν τρόπο ζωῆς του μὲ τὴ σάρκα του πάνω στὴ γῆ, τοὺς λόγους, τὰ ἔργα, τὰ πάθη, τὴν μετὰ τὸν σταυρὸ ἀνάσταση, τὴν μετὰ ἀπὸ αὐτὴν ἐπάνοδο στοὺς οὐρανοὺς ἀπὸ ὅπου κατέβηκε. Καὶ ὅλα αὐτά, λέγει, τὰ κατέγραψε γιὰ μᾶς, ὅπως τὰ εἶδε, γιὰ νὰ σωθοῦμε. Ἀλλὰ καὶ σὲ ὅλο τὸ χριστώνυμο πλήρωμα ἀπευθύνει προτρεπτικὴ ἐπιστολή, καλώντας ὅλους γιὰ τὴ συμμετοχὴ στὴν αἰώνια ζωὴ, ἡ ὁποία προαιώνια ἦταν μαζί μὲ τὸν Πατέρα καὶ φανερώθηκε σ' ἐμᾶς. Ἐπειδὴ ὁμως ἦταν μετὰ τῶν διακεκριμένων Ἀποστόλων, καὶ ἰδιαιτέρως ἦταν καὶ ὀνομαζόταν ἀγαπημένος, μᾶς διδάσκει γιὰ τὴν κορυφὴ τῶν ἀρετῶν, δηλαδὴ τὴν ἀγάπη, λέγοντας, ὅτι ὁ ἴδιος ὁ Θεὸς εἶναι ἀγάπη, ὥστε καὶ ὁποῖος ἔχει ἀγάπη νὰ ἔχει τὸν Θεό, καὶ ὁποῖος μένει στὴν ἀγάπη μένει στὸν Θεό, καὶ ὁ Θεὸς μένει σὲ ὁποῖον μένει ἡ ἀγάπη. Τὴν ἐνέργειά της πάλι σ' ἐμᾶς τὴ δείχνει διπλῆ, διαμερίζοντάς την κατὰ τρόπο ἀμέριστο στὸν Θεὸ καὶ στὸν πλησίον, καὶ διδάσκοντας, ὅτι αὐτὲς συγκρατοῦνται ἢ μία ἀπὸ τὴν ἄλλη, καὶ ὀνομάζοντας ψεύστη αὐτὸν πού νομίζει ὅτι ἔχει μόνο τὴ μία. Γιατί λέγει, ἀπόδειξη τῆς πρὸς τὸν Θεὸ ἀγάπης εἶναι τὸ νὰ τηρεῖ κανεὶς τὸν λόγο καὶ τὶς ἐντολές του, ὅπως καὶ ὁ ἴδιος ὁ Κύριος δίδαξε λέγοντας, «αὐτὸς πού μὲ ἀγαπᾷ θὰ τηρήσει τὶς ἐντολές μου»· «καὶ αὐτὴ», λέγει, «εἶναι ἡ ἐντολή μου, νὰ ἀγαπᾶτε ὁ ἕνας τὸν ἄλλο, καὶ ἀπὸ αὐτὸ θὰ γνωρίσουν ὅλοι ὅτι εἴσθε μαθητὲς μου, ἂν ἔχετε μετὰ τῶν σας ἀγάπη».

Βλέπετε πῶς εἶναι ἀχώριστη ἡ πρὸς τὸν Θεὸ καὶ ἡ ἀναμεταξὺ μας ἀγάπη; Γι' αὐτὸ λέγει ὁ ἀγαπημένος μαθητὴς, «ἂν κάποιος λέγει ὅτι ἀγαπᾷ τὸν Θεὸ καὶ μισεῖ τὸν ἀδελφὸ του, εἶναι ψεύστης· γιατί, ἂν τὸν ἀδελφὸ του, πού τὸν εἶδε, δὲν τὸν ἀγαπᾷ, πῶς ἀγαπᾷ τὸν Θεό, πού δὲν τὸν εἶδε; ἀλλὰ καὶ «αὐτὸς πού λέγει ὅτι μένει στὸν Θεὸ μὲ τὴν ἀγάπη», λέγει, «ὀφείλει καὶ αὐτὸς νὰ βαδίζει ὅπως βάδισε καὶ ἐκεῖνος». Πῶς βάδισε λοιπὸν ἐκεῖνος; Ἔδειξε ὑπακοὴ στὸν οὐράνιο Πατέρα, πραγματοποίησε ὅλη τὴν ἀρετὴ, εὐεργέτησε μὲ τὸν ἑαυτὸ του τὴ φύση, θεράπευσε τοὺς ἀσθενεῖς, δίδαξε

ἐκείνους πού πίστεψαν σ' αὐτόν, ἔλεγξε τοὺς ἀπειθεῖς, ὑπέμεινε γιὰ χάρη τῶν πιστῶν τοὺς χλευασμοὺς ἀπὸ τοὺς ἀπειθεῖς, τὰ πτύσματα ἀπὸ τοὺς ἀχάριστους, τὰ ραπίσματα, τοὺς ἐμπαιγμούς, τὰ μαστιγώματα, καὶ τέλος τὸν ἐπονείδιστο θάνατο, ἀφοῦ ἔδωσε καὶ τὴ ζωὴ του γιὰ χάρη μας, ἀπὸ τὸ ὁποῖο κανένα ἔργο ἀγάπης δὲν εἶναι μεγαλύτερο. Βλέπουμε ὅμως καὶ τὸν ἀγαπημένο μαθητὴ νὰ εἶναι καὶ μαθητὴς μὲ τὰ ἔργα· γιατί αὐτὸς ἐφάρμοσε μὲ σαφήνεια ὅλα τὰ διδάγματα καὶ θαύματα καὶ παθήματα τοῦ διδασκάλου, εὐεργετώντας ὅλους μὲ ἔργα καὶ λόγια, καὶ ὁδηγώντας ἀπὸ τὸ σκότος στὸ φῶς, καὶ μεταβάλλοντας τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ ἀνάξιους σὲ ἄξιους, καὶ ὁ ἴδιος πάσχοντας γιὰ χάρη τους. Θάνατο δὲν ὑπέμεινε μόνο ἓνα γιὰ τὴ μαρτυρία τοῦ Ἰησοῦ καὶ τὴν ὠφέλειά μας, ἢ μὲ ἄλλα λόγια γιὰ τὴν ἀγάπη πρὸς τὸν Θεὸ καὶ τοὺς ἀνθρώπους, ἀλλὰ καθ' ὅλη τὴ διάρκεια τοῦ βίου του παρέδιδε τὸν ἑαυτό του σὲ θάνατο. Πόσες φορές ἐμπαίχθηκε, πόσες φορές ραπίσθηκε, πόσες φορές λιθοβολήθηκε, πόσες φορές ὁδηγήθηκε σὲ τυράννους καὶ ἄρχοντες γιὰ νὰ λογοδοτήσει ὡς ὑπόδικος αὐτὸς ὁ διανομέας τῆς εὐσέβειας! Ἀπὸ τὸν ὠμότατο τῶν τυράννων τύραννο Δομετιανὸ ἐξορίζεται στὴν Πάτμο, γεμάτος ἀπὸ χαρὰ καὶ κηρύσσοντας παντοῦ τὰ διδάγματα τοῦ ἀγαθοῦ Δεσπότη καὶ Διδασκάλου.

Σ' αὐτὰ τὰ διδάγματα δείχνοντας καὶ ἐμεῖς ὑπακοή, ἀδελφοί, ἄς περπατήσουμε κατὰ τὸ δυνατὸ ὅπως περπάτησε καὶ ὁ Χριστὸς καὶ ὁ ἀγαπημένος μαθητὴς του, ὑποτασσόμενοι στοὺς δικούς μας πατέρες· γιατί λέγει, «ὁ ὑπάκουος υἱὸς θὰ φυλαχθεῖ γιὰ τὴ ζωὴ, ἐνῶ ὁ ἀνυπάκουος γιὰ τὴν ἀπώλεια». Καὶ ὄχι μόνο στοὺς σωματικούς πατέρες, ἀλλὰ πολὺ περισσότερο στοὺς πνευματικούς, καὶ μέσω αὐτῶν στὸν ὕψιστο Πατέρα, «ἀπὸ τὸν ὁποῖο παίρνει τὸ ὄνομα κάθε γενεὰ στὸν οὐρανὸ καὶ στὴ γῆ». Γιατί ἡ ἀγάπη καὶ ὑπακοή καὶ εὐπειθία πρὸς τοὺς πνευματικούς πατέρες ἀναφέρεται πρὸς τὸν Θεὸ καὶ αὐτὸς πού δὲν δείχνει ὑπακοή σ' αὐτοὺς προσκρούει στὸν Θεὸ τῶν πατέρων, ὅπως ἀποφάνθηκε καὶ ὁ Χριστὸς λέγοντας· «αὐτὸς πού ὑπακούει σὲ σᾶς ὑπακούει σὲ μένα, καὶ αὐτὸς πού ἀθετεῖ ἐσᾶς, ἀθετεῖ ἐμένα· ἐκεῖνος ὅμως πού ἀθετεῖ ἐμένα ἀθετεῖ ἐκείνον πού μὲ ἔστειλε». «Νὰ πείθεσθε λοιπόν, ἀδελφοί, στοὺς ἡγέτες σας καὶ νὰ ὑπακούετε, γιὰ νὰ μὴ ἀγανακτοῦν ἐναντίον σας, γιατί αὐτὸ εἶναι ἐπιζήμιον σὲ σᾶς», φωνάζει ὁ Παῦλος ὁ μεγαλοκήρυκας, ἐκτελώντας μὲ προθυμία κάθε ἀρετὴ καὶ κάθε ἀγαθὸ ἔργο, καὶ ἂν παραλειφθεῖ κάτι ἐξ αἰτίας τῆς ἀδυναμίας τῆς φύσης μας, ὁ Κύριος εἶναι σπλαχνικός, ἀναπληρώνοντας μὲ τὴ χάρη του τὴς ἐλλείψεις τῆς ἀδυναμίας μας, καὶ μᾶς προσδέχεται ὡς νὰ ἔχουμε ζήσει μὲ τέλεια ἀγαθοεργία, καὶ μάλιστα ἂν μᾶς δεῖ ταπεινωμένους γιὰ τὴς ἐλλείψεις στὴν ἀρετὴ, καὶ ὄχι γεμάτους ἔπαρση γιὰ τὴν ἄσκηση αὐτῆς.

Ὁ καθένας σας νὰ εὐεργετῇ τὸν πλησίον του μὲ πολλοὺς τρόπους μὲ ὅσα ἔχει. Δὲν μπορεῖς νὰ θεραπεύσεις τοὺς ἀσθενεῖς μὲ θαυματοποιὸ λόγο; ἀλλὰ μπορεῖς νὰ τοὺς θεραπεύσεις μὲ παρηγορητικὸ λόγο. Καὶ ἂν τοὺς ὑπηρετήσεις καὶ μόνος σου στὴς ἀνάγκες τους, θὰ ἔχεις ὑπηρετῆ τὸν ἴδιο τὸν Χριστὸ στὸν μέλλοντα αἰῶνα σύμφωνα μὲ τὸν λόγο ἐκείνου· γιατί λέγει, «θὰ περιζωθεῖ καὶ θὰ τοὺς βάλει νὰ

καθήσουν στὰ τραπέζια καὶ θὰ προσέλθει γιὰ νὰ τοὺς διακονήσει». Ἐὰν πάλι γίνεις καὶ κοινωνὸς μὲ αὐτὸν μεταδίδοντάς του ἀπὸ τὰ ἀναγκαῖα πού διαθέτεις, θὰ εἶσαι κοινωνὸς τοῦ Θεοῦ πλοῦτου καὶ τῆς βασιλείας τοῦ Χριστοῦ καὶ θὰ τραφεῖς μὲ ἀμβροσία σὰν νὰ ἔντυσες καὶ πότισες καὶ ἔθρεψες ἐκεῖνον τὸν ἴδιο, καὶ θὰ φορέσεις τὸ βασιλικὸ ἔνδυμα τῆς ἀθανασίας. Δὲν ἔχεις λόγο διδασκαλίας, παράκληση πρὸς ἀρετὴ, δύναμη ἐλέγχου, ἀποτρεπτικὴ τῆς κακίας καὶ προτρεπτικὴ τῆς ἀρετῆς; Γίνε διδάσκαλος μὲ τὰ ἔργα, καθιστάμενος ἀγαθὸς ἐργάτης στὸν ἑαυτό σου καὶ στὸν πλησίον. Εἶναι δυνατὸ μ' αὐτὸν τὸν τρόπο νὰ ἐλέγχεις καὶ ἐκείνους πού παρανομοῦν. Ἄς λένε οἱ παράνομοι αὐτοὶ καὶ γιὰ σένα, «μᾶς εἶναι βαρετὸς καὶ νὰ τὸν βλέπουμε ἀκόμη, γιατί οἱ δρόμοι αὐτοῦ εἶναι ἀνόμοιοι πρὸς τοὺς δρόμους μας». Ἄν πάλι δὲν μποροῦν νὰ κρατηθοῦν καὶ ἀπευθύνουν ὕβρεις καὶ πλέκουν συκοφαντικὲς κατηγορίες καὶ μηχανεύονται ἐναντίον σου τὰ πάνδεινα, μεῖνε ἀτάραχος, μὴν ἀλλάξεις τρόπο παραφερόμενος ἢ μένοντας ἀποχαυνωμένος, ἀλλὰ νὰ εἶσαι χρηστὸς στὸν ἑαυτό σου καὶ σ' ἐκείνους, βλέποντας γιὰ παράδειγμα τὸν ἴδιο τὸν Χριστὸ καὶ τὸν ἀγαπημένο σ' ἐκεῖνον μαθητὴ, καὶ παίρνοντας αὐτὸ γιὰ ὁδηγὸ πορείας στὴν ὁδὸ τοῦ Κυρίου τὴν εὐθεία, βιάδιζε σ' αὐτὴν χωρὶς ἐπιστροφή· γιατί λέγει ἐκεῖνος, «ἂν ἐδίωξαν ἐμένα, καὶ ἐσᾶς θὰ σᾶς διώξουν». Ἄν ἔτσι ἐνεργεῖς καὶ τέτοια ὑπομονὴ δείχνεις, θὰ εἶσαι σὲ ὅλους φανερὸς ὅτι ἀγκαλίασες μὲ πόθο τὴ Θεία ἀγάπη.

Ἐὰν τώρα καὶ σὺ ποθεῖς νὰ δεῖς μέσα σου τὰ δείγματά της, θὰ σοῦ τὰ ὑποδείξω καὶ αὐτά, ἀρκεῖ μόνο νὰ βαδίζεις ἀκούραστα πρὸς τὴν ἀνεύρεσή τους. Ὄταν, ὑψώνοντας τὸν νοῦ πρὸς τὸν Θεό, δὲν ἀντισύρῃσαι ἀπὸ κανένα γήινο, ἀλλὰ, λησμονώντας τὰ πάντα, ἀβίαστα χωρὶς διαλογισμοὺς ἐντρυφᾶς χαρούμενος στὴ μνήμη τοῦ Θεοῦ καὶ στὶς πρὸς αὐτὸν προσευχές, τότε γνώριζε ὅτι ἄγγιξες καθαρὰ τὴν πρὸς τὸν Θεὸ ἀγάπη, καὶ ὅτι σὲ τέτοιο βαθμὸ μετέχεις αὐτῆς, ὅσο παρατείνεται ὁ καιρὸς τῆς αὐτοῦ τοῦ εἴδους συνάντησής σου μὲ τὸν Θεό, ἢ καλύτερα τῆς ἔνωσής σου μ' αὐτόν. Ὄταν πάλι προσεύχεσαι πρὸς τὸν Κύριο μὲ κατάνυξη καὶ γλυκερὸ πόνον καρδιάς ἐξ ἴσου ὑπὲρ τοῦ ἑαυτοῦ σου καὶ ὑπὲρ κάθε ἀνθρώπου, γνωστοῦ καὶ ἀγνωστοῦ, ἐχθροῦ καὶ φίλου, ἀνθρώπου πού σὲ λύπησε καὶ δὲν σὲ λύπησε, τότε γνώριζε ὅτι ἀγάπησες μὲ τὴν ψυχὴ σου τὸν πλησίον σου. Ἄλλ' αὐτὲς οἱ διαθέσεις δὲν δημιουργοῦνται μέσα σου ἐὰν δὲν ἔχεις τὰ φανερὰ ἔργα τῆς ἀγάπης· γιατί ἂν δὲν συνηθίσῃς τὸν ἑαυτό σου ν' ἀφήνει τὸ θέλημά του καὶ νὰ ἐκτελεῖ τὸ τοῦ πλησίον, πῶς θὰ ὑπομείνεις τὰ ὅσα συμβαίνουν σ' ἐσένα ἀπὸ αὐτόν; Καὶ ἂν δὲν ὑπομένεις μὲ γενναιότητα καὶ μακροθυμία τὶς ἐκ μέρους τῶν ἀνθρώπων προκαλούμενες δυσχέρειες, πῶς θὰ προκόψεις στὸ νὰ ὑπερεύχεσαι γιὰ τοὺς ἐχθρούς; Ἐὰν πάλι, μὴ πειθόμενος σ' αὐτὸν πού λέγει, «νὰ δίνετε τὰ διαθέσιμα ὡς ἐλεημοσύνη καὶ ὅλα θὰ σᾶς εἶναι καθαρὰ», τὰ κρατᾶς καὶ τὰ φυλάγεις κοντά σου καὶ δὲν τὰ προσφέρεις γιὰ νὰ καλύψῃς τὶς ἀνάγκες τοῦ πλησίον σου, πῶς θὰ χύσεις δάκρυα γι' αὐτούς; Γιατί λέγει κάποιος ἀπὸ τοὺς φίλους τοῦ Θεοῦ, «αὐτὸς πού ἔχει ἀγάπη σκόρπισε χρήματα, ἐνῶ ὁποῖος λέγει ὅτι ἔχει καὶ τὰ δύο, καὶ τὰ χρήματα καὶ

την αγάπη, βρίσκεται σε πλάνη· γιατί ἢ τὰ χρήματα στερεῖται, ἢ εἶναι κενὸς ἀπὸ αγάπη, δηλαδή ἀπὸ τὸν Θεό». Γιατί ὁ Θεὸς εἶναι αγάπη, ὁ ὁποῖος καὶ μᾶς ἐκφράζει τὴ γνώμη του λέγοντας, «δὲν μπορεῖτε νὰ δουλεύετε συγχρόνως στὸν Θεὸ καὶ στὸν μαμωνᾶ», μαμωνᾶ λέγοντας καθετὶ πού μᾶς περισσεύει, χρυσὸ ἢ ἄργυρο ἢ κάτι ἄλλο. Καὶ δείχνει ὅτι εἶναι ἀδύνατο νὰ προσευχηθεῖ αὐτὸς πού φυλάσσει ἀπόθεμα χρημάτων γιατί λέγει, «ὅπου εἶναι ὁ θησαυρὸς σου, ἐκεῖ εἶναι καὶ ὁ νοῦς σου», ὅχι ἀσφαλῶς στὴν προσευχή. Ὡστε γι' αὐτοὺς ἔλεγε ὁ Κύριος καὶ τοῦτο· «αὐτὸς ὁ λαὸς μὲ τιμᾶ μὲ τὰ χεῖλη, ἢ καρδιὰ τους ὅμως ἀπέχει πολὺ ἀπὸ ἐμένα· μάτια μὲ σέβονται». Γι' αὐτὸ καὶ ἡ ἀγαπημένη στὸν Θεὸ βροντῆ βροντοφωνάζει, «ὅποιος ἔχει τὸν πλοῦτο τοῦ κόσμου αὐτοῦ καὶ δὲν δίνει στοὺς ἀδελφούς γιὰ τὶς ἀνάγκες τους, δὲν ὑπάρχει σ' αὐτὸν ἡ αγάπη τοῦ Θεοῦ»· οὔτε βέβαια μπορεῖ ἡ αγάπη τοῦ κόσμου καὶ ἡ αγάπη τοῦ Θεοῦ νὰ μένουν σὲ ἓνα καὶ τὸν ἴδιο, γιατί ἡ αγάπη τοῦ κόσμου εἶναι ἔχθρα πρὸς τὸν Θεό. Γι' αὐτὸ λέγει πάλι ὁ ἴδιος, «νὰ μὴ ἀγαπᾶτε τὸν κόσμον οὔτε ὅσα ὑπάρχουν στὸν κόσμος». Καὶ ποιὰ εἶναι τὰ τοῦ κόσμου, παρὰ ἀπόκτηση χρημάτων πού δὲν ὠφελοῦν καθόλου τὴν ψυχὴ, σαρκικὲς ἐπιθυμίες, ὑψηλοφροσύνη, θέλημα γήινο; Ὅλα αὐτὰ δὲν εἶναι ἀπὸ τὸν Θεό, ἀλλὰ χωρίζουν ἀπὸ αὐτὸν αὐτοὺς πού τὰ ἔχουν, νεκρώνουν τὴν ψυχὴ τοῦ νικημένου ἀπὸ αὐτὰ καὶ τὴν θάβουν στὸ χρυσὸ καὶ ἄργυρὸ χῶμα, πράγματα πού εἶναι τόσο πιὸ χειρότερα ἀπὸ τὸ ἀπλὸ χῶμα, μὲ τὸ ὁποῖο συνήθως καλύπτουμε τὸ δικό μας χῶμα, καθ' ὅσον τὸ χῶμα αὐτὸ ριπτόμενο ἐπάνω ἀπὸ τὰ νεκρὰ σώματά μας συγκλείει τὴν ἀπὸ αὐτὰ δυσωδία καὶ καθιστᾶ τελείως ἀκατόρθωτη τὴν ἔξοδό της, ἐνῶ τὸ χρυσὸ καὶ ἄργυρὸ χῶμα ὅσο περισσότερο τοποθετηθεῖ πάνω στὸν νοῦ τοῦ κατόχου του, τόσο πιὸ δυσώδη τὸν κάμνει, ὥστε ἡ δυσωδία νὰ φθάνει καὶ μέχρι τὸν οὐρανὸ καὶ τοὺς οὐράνιους ἀγγέλους καὶ σ' αὐτὸν τὸν ἴδιο τὸν Θεὸ τοῦ οὐρανοῦ καὶ νὰ στρέφει πρὸς τὰ πίσω τους ἀπὸ ἐκεῖ οἰκτιρμούς τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν ἀπὸ ἐκεῖ ἐπιστασία.

Γι' αὐτὸ καὶ ὁ ἀγαπημένος στάλθηκε ἀπὸ ἐκεῖνον πού τὸν ἀγάπησε, τὸν Σωτήρα μας Ἰησοῦ Χριστό, γιὰ νὰ μᾶς διδάξει ὅλη τὴν ἀλήθεια καὶ νὰ μᾶς ἀναστήσει ἀπὸ τὰ νεκρὰ αὐτὰ ἔργα καὶ νὰ μᾶς προτρέψει σὲ ἔργα φωτός, ὡς ἀποκορύφωμα τῶν ὁποίων πού παρέχει αἰώνια ζωὴ παρουσίασε ὀλοκάθαρα τὴν πρὸς τὸν Θεὸ καὶ τὸν πλησίον αγάπη. Πῶς λοιπὸν τὸν ἀγαπᾶμε καὶ τὸν τιμᾶμε; Ὁχι, ὡς ἐκεῖνον πού μᾶς ἀποκάλυψε ὅλη τὴν ἀλήθεια; Ἄς μὴ πράττομε λοιπὸν, ἀδελφοί, τὰ ἀντίθετα πρὸς τοὺς λόγους ἐκείνου, οὔτε νὰ δείχνουμε τὴν αγάπη καὶ τὴν πίστη φαινομενικὰ καὶ μὲ τὴ γλῶσσα, ἐνῶ μὲ τὰ ἔργα ν' ἀπιστοῦμε πρὸς αὐτόν, πράγμα πού καὶ αὐτὸς ἀπαγορεύει λέγοντας, «νὰ μὴ ἀγαπᾶμε, ἀδελφοί, μὲ τὸ λόγο καὶ τὴ γλῶσσα, ἀλλὰ μὲ ἔργα καὶ ἀληθινά».

Ἄν λοιπὸν καὶ ἐμεῖς ἀγαπᾶμε καὶ τιμᾶμε τὸν πάνω ἀπὸ ὅλους ἀγαπημένο ἀπὸ τὸν Θεό, ἂς δείξουμε μὲ ἔργα καὶ ἀλήθεια τὴν αγάπη πρὸς αὐτόν, γινόμενοι ὅχι μόνο ἀκροατὲς τῶν λόγων ἐκείνου, ἀλλὰ καὶ ποιητές· γιατί ἔτσι θὰ μπορέσουμε νὰ ἐπιτύχουμε τὴν ἀπὸ αὐτόν εὐαγγελιζόμενη αἰώνια ζωὴ καὶ βασιλεία μαζί μὲ τὸν βασιλέα τῶν αἰώνων Χριστό, στὸν ὁποῖο πρέπει αἰώνια δόξα στὸν οὐρανὸ καὶ πάνω

στή γῆ μαζί με τὸν ἄναρχο Πατέρα του καὶ τὸ συναιώνιο Πνεῦμα, τώρα καὶ πάντοτε
καὶ στοὺς αἰῶνες τῶν αἰώνων. Γένοιτο.

Πηγή: Ιερά Μονή Αγίου Ιωάννου Καρέα